

Ayşe Özen

Olca Art

Ayşe Özen

Metin / Text
Esra Aliçavuşoğlu

Çeviri / Translation
Elvan Akbay

Grafik Tasarım / Graphic Design
Ardan Ergüven

Renk Ayrımı ve Baskı / Color Separation and Print
Mart Matbaa
Merkez Mahallesi, Ceylan Sokak,
No: 24, Nurtepe, Kağıthane, İstanbul
T. +90 212 321 23 00
inf@martmatbaa.com.tr

Bu katalog 03.05.2012 / 20.05.2012 tarihleri arasında Olcay Art Galeri'de düzenlenen Ayşe Özen sergisi için 500 adet basılmıştır.

This catalogue was printed in a total of 500 copies for Ayşe Özen exhibition organized in Olcay Art Gallery, between 03.05.2012 / 20.05.2012

© 2012 Ayşe Özen

Olcay Art
Cemil Topuzlu Cad. No: 90/B
Caddebostan İstanbul
T. +90 216 411 17 13
www.olcayart.com

Cilalı İmaj Devrinin Afro@dit'leri

Esra Aliçavuşoğlu

*Gözlerinin işi bitti, şimdi
gidip yürek gücünle hallet
İçinde hapsolmuş imajları;
Azdıran sensin onları:
Ama hala ne olduklarını bilmiyorsun
Rainer Maria Rilke, Wendung*

Guy Debord, kütleşmiş kitabı "Gösteri Toplumu"nda; "gösteri, günümüzde üretilen nesnelere kaçınılmaz süsü, sistemin rasyonelliğinin genel açıklaması olarak ve sayıları giderek artan imaj-nesnelere doğrudan doğruya biçimlendiren ileri bir iktisadi sektör olarak güncel toplumun esas üretimi'dir" der. Gerçek dünyanın basit imajlara dönüştüğü, basit imajların gerçek olarak sunulduğu günümüzde, esas üretim çoktan yolunu tutmuş görünüyor. Öyle ki çok çeşitli bağlamlarda artık esas ile esas olmayana ayırt etmek pek mümkün değil. Görünen, gösterilen ve gördüğümüz pek çok şeyin gerçekliği ya da gerçekdışılığı karşısında eleştirel bir gözlem, "gerçeklik" teması kurmamız, çoğu zaman, mümkün olmuyor. Bu türden teknolojik ve sanal gerçeklikler uzun süredir kültürel bir yenilik olarak sunuluyor. Bu bağlamda, Arturo Escobar'ın 90'ların ortasında ortaya attığı, teknolojik değişimin kültürel yenilenmenin dinamik bir faktörü olarak ileri sürdüğü "siber-kültür antropolojisi" de bu sanallığın bir tür kabulü değil midir? Bu istem dışı kabullenme, bir anlamda Paul Virilio'nun siber-kültürün gelişimini ağır uyuşturucu maddelerin uyuşturmacı kapitalizmiyle aynı şekilde insan nüfusunu hedef aldığını ileri sürmesiyle açıklanabilir mi?

Teknolojik gelişmeler tamlamasının bile basite indirildiği ve kullanılmamaya yüz tuttuğu günümüzde, herkesin görüldüğü, özellikle de kendini görünür kıldığı yeni ortamda neyi, nasıl, hangi araçlarla eleştirebiliriz ki? Baudrillard'ın Andy Warhol'u överek ve onu en büyük simülasyon ilan ederek; bayağılığın öne çıkışını, jest ve imgelerin mekanikliğini ve özellikle de ikonseviciliğini kutsayışı günümüz dünyasını daha iyi kavramamıza imkan veriyor olmalı. Zaten Warhol da görüldüğünden fazlası değilim demiyor muydu... Oysa bugün Warhol'un bu olağanüstü kendilik tanımlamasının tam karşısında asla görüldüğümüz gibi olmadığımız bir çağda yaşadığımız açık değil mi?

Ayşe Özen'in "Affet Beni Afro@dit Teknoloji" adını verdiği seri resimlerinde, yukarıda kabaca sözünü ettiğimiz, yeni algılama deneyiminin, günümüz görsel kültürünü çevreleyen imaj hegemonyasının, tüketimin ve yozlaşmış klişelerin kimi zaman mizahi, kimi zaman ironik sorgulamalarıyla karşılaşılıyor. Özen'in kadınları temel olarak üzerinde yürümeyi tercih ettiği yol aslında kadınlık imgesinin dünden bugüne beğeniyle, beğenilme arzusuyla ya da o arzunun inşa edilmesiyle ilgili. Şehvet, arzu, güzellik ve imaj sarmalıyla çevrelenmiş ve kendiliklerinden teknolojik yeniliklerin yardımıyla uzaklaştırılmış ikonik kadınların bir bakıma parodisini sunuyor sanatçı. Özen'in resimlerindeki kadınlar, her gün karşılaştığımız ve bir fantazyaya aracına dönüştürülen "kurgu" kadınlar kadar gerçek ve sahiciler. Tıpkı Manet'nin Olympia'sının izleyenlere "beni seyrederken sizi seyrediyorum" dediği gibi Özen'in kadınları da izlendiğinin farkında, izlenmek için kurgulanmış; gözetleme ile gözetlenme aralığındalar. Bu kadınlar bir yandan mahremiyet algısını sorgulatırken diğer yandan abartılı, büyük jestler ve sessiz çılgınlıklarıyla gösteri toplumuna ve popüler olana mutlu bedenleri ve ifadesiz suratları ile karşılık veriyorlar. Ayşe Özen'in kadınları karşı koyan, eleştiren, reddeden figürler değil gibi görünse de kadınlık ikonografisinin öğelerini de mizahi bir dille üstlerinde taşıyor. Örneğin, tozluklar, viledalar, danteller, biblolar, nazar boncukları vb.gibi gündelik yaşama dair nesnelere bu kadınların gerçekliğinin altını çizirken, facebook, twitter, google gibi sosyal paylaşım ve iletişim araçlarının amblem ve logolarının bu bedenler üzerinde kullanımı siber gerçekliğin bir tür eleştirisi olarak karşımıza çıkıyor. Özen, resimlerinde kullandığı birbirinden son derece farklı simgelerle, kadının geleneksel toplumsal kodlarını ve teknolojik devrimin onun üzerine yüklediği arzu metaforlarını birlikte ele alıyor.

Ayşe Özen'in resimlerine başlangıç noktası olarak Afrodit'i alması bu bağlamda tesadüf değil. İlk kadın Pandora'dan tanrıça Afrodit'e, oradan günümüzün ikon kadınlarına uzanan süreçte kadına yüklenen güzellik kodlarının ve arzu nesnesi olarak mühürlenmiş bedeninin uğradığı değişim oldukça çarpıcı. İlginç olan bir diğer nokta ise, bu görüntülerin artık normalleşmesi ve sosyal paylaşım ağı gibi oldukça masumane bir tanımlamayla her an yanı başımızda olması. Ayşe Özen'in "edit"lediği bu kadınlar her ne kadar teatral bir siber gerçekliğin içinde yer alıyor gibi görünse de, elbiselerine yerleştirilmiş akantus yaprağı motifler, Helenistik dönem helezon ayrıntıları, yılanlar gibi kimi geleneksel motiflerle geçmişe göndermede bulunuyor. Ayrıca sanatçı, resimlerine arka plan olarak izlenimci bir hava verirken önde pop sanatın dilinden faydalanarak biçimsel olarak farklılıklar da yaratıyor.

Afro@dit kadınlarının gerçek olamayacak kadar mermerimsi bembeyaz bedenleri ise izleyiciyle arasında bir yabancılaşma efekti yaratılmasına neden oluyor. Ayşe Özen'in Afro@dit kadınlarına yüklediği pek çok anlam var; ellerine taktığı boksör eldivenleri ve kaskları korunmaya, apoletlerle ise iktidar olmaya bağlamak mümkün. Böylece bu resimler, plastik olan ile olmayan, gerçek ile gerçekdışı, mahrem ile mahrem olmayan, gelenek ile gelenek dışı, tüketilen ile tüketilemeyen gibi karşıt kavram çiftleri arasında görsel bir deneyim yaşamamıza neden oluyor.

Ayşe Özen Afro@dit kadınlarıyla, günümüz gerçekliğinin ironik ve mizahi bir yorumunu yapıyor. Yok eğer bu bir gerçeklik değil, bir yanılsama ise buradan nasıl çıkabiliriz sorusunu sormamızı sağlıyor.

Aphro@ditions of Glossy Image Age

Esra Aliçavuşoğlu

*Mission of your eyes is done now
Go and overcome with the power of your heart
All the images trapped inside you
You are the one, depraving them:
But still you don't know them
Rainer Maria Rilke, Wendung*

In his book named "Society of Spectacle" which became a cult, Guy Debord says: "Spectacle is the main product of the current society as an essential ornament of the objects produced today, an overview of the rationalism of the system and as an advanced economic sector that forms directly image-objects, the number of which are ever-increasing." The main production seems to make its way in this day and age in which the real world turns into simple images and simple images are being presented as real ones, such that it is almost impossible to distinguish the original from unoriginal in many contexts. Most of the time, it is not possible to form a "realistic" theme and a critical sight against the realness or unreality of many things that are seen, that we see and that are shown. Such technological and virtual realities are being presented as a cultural innovation for quite a long time. In this context, isn't the "cyber-culture anthropology", which was set forth as technological change being a dynamic factor of cultural innovation by Arturo Escobar in the midst of 90's; some kind of an acceptance of such virtuality? Can this involuntary acceptance in a sense be explained by Paul Virilio's assertion which states that the development of cyber-culture targets human population just like narcotizing-capitalism of hard drugs does?

Today, under the condition that even the phrase of technological developments is being simplified and started not to be used; what, how, by which tools can we make criticism in this new atmosphere in which everybody is visible and especially makes himself visible? With Baudrillard praising Andy Warhol and announcing him as the greatest simulator; his sanctification of the rise of banality, mechanical styles of gesture and images and especially Warhol's icon-loving feature, may enable us to comprehend today's world better. After all, wasn't Warhol saying that he was no more than what he seemed to be? However today, just being in the opposite of Warhol's description of extraordinary selfhood, isn't it obvious that we are living in an era in which we are never what we seem to be?

In the painting series named “Forgive Me Aphro@dite Technology” of Ayşe Özen, we are witnessing sometimes humorous, sometimes ironical questionings of the above mentioned new perception experience, image hegemony framing today’s visual culture, consumption and corrupted clichés. The way, which Özen preferred by taking women as a basis, is indeed related to the desire of the woman image to be admired or to the formation of such admiration till today. The artist is, in a sense, presenting a parody of iconic women who were surrounded by the curls of passion, desire, beauty and image and were taken away from their selfhoods by the help of technological innovations. The women in the paintings of Özen, are as true and real as the “fictious” women with who we face every day and who were transformed into a tool for fantasia. Just like Olympia of Manet says to the audience that “I am watching you while you are watching me”, the women of Özen are also aware that they are being watched, are fictionalized in order to be watched; and are just between the acts of being observed and to observe. While these women make the audience question the perception of confidentiality, on the other hand they respond back with their expressionless faces and happy bodies to the society of the spectacle and mainstream having exaggerated, big gestures and silent screams. Though the women of Ayşe Özen seem not to be resisting, criticizing, rejecting figures, they carry the features of woman iconography on themselves in a humorous style. For example while the objects related to daily life such as dust cloths, mops, laces, knickknacks, amulets and etc are emphasizing the realities of these women; the usage of the emblems and logos of social networking and communication tools like facebook, twitter, google on their bodies, is appearing as some sort of a criticism of the cyber reality. Özen, with the symbols that she used in her paintings which are very different from each other, is discussing the social, traditional codes of the woman, together with the desire metaphors which the technological revolution put on her.

In this context, Ayşe Özen’s getting Aphrodite as a starting point in her paintings, is not a coincidence. In the period beginning from the first woman Pandora to Aphrodite and to the icon women of today, the change in the codes of the beauty which are laid on the woman and her body, which is stamped as an object of desire, is quite impressive. Another interesting point is the normalization of these scenes and their being with us every moment with a quite innocent description like social networking.

Though these women who are “edit”ed by Ayşe Özen, seem to take part in a theatrical cyber reality, they are referring to past with some traditional motifs such as acanthus leaves attached to their clothes, spiral-like details of Hellenistic period and snakes. Moreover the artist, while creating an impressionistic atmosphere as a background in her paintings, she also makes figural differences in the foreground by the help of the language of pop arts.

The bodies of Aphro@dite women, which are too marble-like white to be true, create an alienating effect with the audience. There are so many meanings that Ayşe Özen assigns to Aphro@dite women; it is possible to attribute the boxing gloves and helmets which they wear, to protection and epaulettes to the desire to come to

power. Hence these paintings make us have a visual experience among the pairs of opposite concepts such as plastic and non-plastic, real and unreal, confidential and non-confidential, traditional and nontraditional, consumed and unconsumed.

Ayşe Özen is making an ironic and humorous interpretation of the women of today with Aphro@dite women. She lets us ask the question, if this is not the reality and is an illusion, how we can get out of here.

Dünya barışı hakkında ne düşünüyorsunuz?
What do you think about the peace in the world?
Tuval üzerine karışık teknik
Mixed media on canvas
170 x 220 cm / 2012

Teknoloji Doktoru
Doctor of Technology
Tuval üzerine karışık teknik
Mixed media on canvas
170 x 220 cm / 2012

Giy Sevin
Wear-and-Enjoy
Tuval üzerine karışık teknik
Mixed media on canvas
170 x 220 cm / 2012

Moda Geçici, Stil Kalıcı
Fashion is Temporal, Style is Permanent
Tuval üzerine karışık teknik
Mixed media on canvas
170 x 220 cm / 2012

Maria
Maria
Tuval üzerine karışık teknik
Mixed media on canvas
170 x 220 cm / 2012

Hoşgeldiniz
Welcome
Tuval üzerine karışık teknik
Mixed media on canvas
170 x 220 cm / 2012

Ya patlarsa?
What if it explodes?
Tuval üzerine karışık teknik
Mixed media on canvas
170 x 220 cm / 2012

Bayan Ev Kızı
Miss Housewife
Tuval üzerine karışık teknik
Mixed media on canvas
220 x 140 cm / 2012

Son Piknik Yemeđi
The Last Picnic Meal
Tuval üzerine karışık teknik (diptik)
Mixed media on canvas (diptich)
140 x 110 cm - 220 x 140 cm / 2012

Ayıbımı örttüm
I smoothed over my cracks
Tuval üzerine karışık teknik (diptik)
Mixed media on canvas (diptich)
140 x 110 cm - 220 x 140 cm / 2012

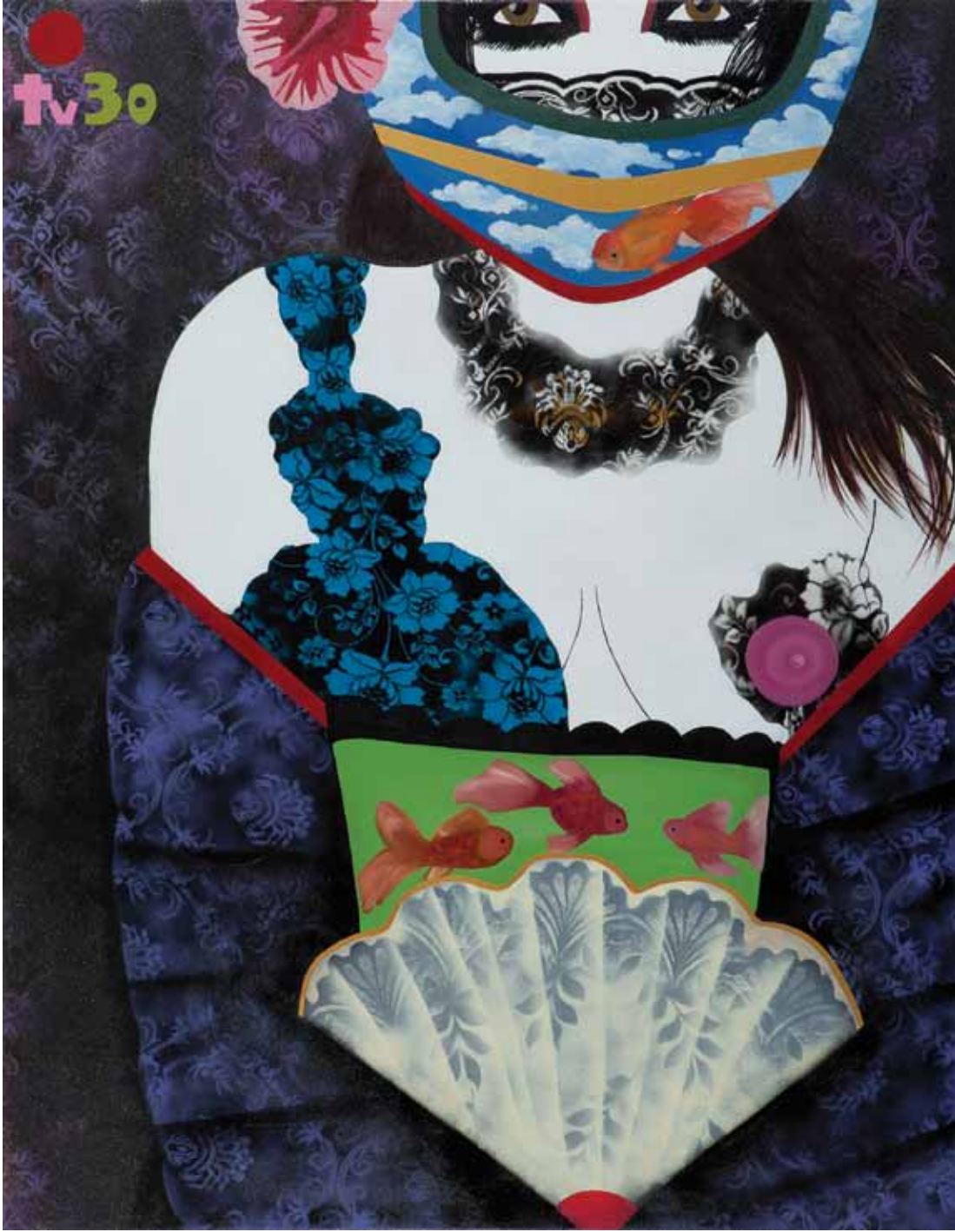
Süpürürüm sizi
I sweep you away
Tuval üzerine karışık teknik (diptik)
Mixed media on canvas (diptich)
220 x 140 - 140 x 110 cm / 2012

Keşfetmek
Discover
Tuval üzerine karışık teknik
Mixed media on canvas
175 x 135 cm / 2012

Starlet
Starlet
Tuval üzerine karışık teknik
Mixed media on canvas
170 x 220 cm / 2012

Sevşar
Love-sha
Tuval üzerine karışık teknik
Mixed media on canvas
175 x 135 cm / 2012

Yer misin?
Do you eat?
Tuval üzerine karışık teknik
Mixed media on canvas
200 x 140 cm / 2012

Özgeçmiş

1985'te Aydın'ın Söke ilçesinde doğan Ayşe Özen 2009'da Muğla Güzel Sanatlar Üniversitesi, Resim Bölümü'nden mezun oldu. Çalışmalarında toplumun değişen kültür yapısını ve değişen yaşam biçimini mizahi bir bakış açısıyla ele alan sanatçı kent insanın bireysel ve sosyal hayatındaki kırılmaları yansıtmaya çalışmaktadır. Ayşe Özen eserlerinde fotoğrafları, popüler karakterleri ve kadın eşyalarını resmederek güncel yaşamın konularını ve tüketim insanlarının yaşam biçimlerini ele almakta ve popüler arzuların yarattığı zihinsel boşluğu sorgulamaktadır. 2007 ve 2011 yılları arasında "Ad-sız", "Çok Soru Tek Yanıt", "Ben Bir Deliyim", "Andy Warhol'la Berhudar Olmak Arasında Bir Yerdeyim" ve "Fastbuk Kızı" başlıklı kişisel sergiler açmıştır. Aynı süreçte yurtiçinde çeşitli karma sergilere katılan sanatçı çalışmalarına İstanbul'da devam etmektedir.

Resume

Ayşe Özen was born in Soke town located in the province of Aydın. She was graduated in 2009 from Mugla University, Painting Department. In her works she deals with the societies changing cultural structure and lifestyle in a humorous point of view and tries to reflect human fragility in their individual and social life. Also she interrogates the mental space generated by popular desires. Between 2007 and 2011 she opened solo exhibitions titled "Adsız" (Nameless), "Çok Soru Tek Yanıt" (Multi Questions Single Answer), "Ben Bir Deliyim" (I Am Crazy), "Andy Warhol'la Berhudar Olmak Arasında Bir Yerdeyim", (I Feel Like Happy with Andy Warhol Somewhere in Between) and "Fastbuk Kızı" (Fastbuk Girl). During the same period she participated several group exhibitions. She continues her art works in Istanbul.

